

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Шифр та назва спеціальності
232 Соціальне забезпечення

Інститут
ІНІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Управління в сфері соціального забезпечення

Кафедра
Педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І. А. Зязюна (301)

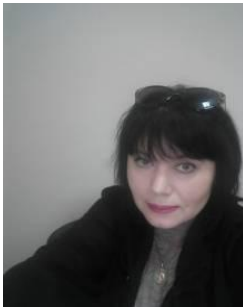
Рівень освіти
Магістр

Тип дисципліни
Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр
2

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Грень Лариса Миколаївна

Larysa.Hren@khpі.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім. акад. І. А. Зязюна НТУ «ХПІ».

Автор понад 230 наукових та навчально-методичних праць. Курси: «Адаптивне управління», «Основи інформаційно-аналітичної діяльності керівника соціального закладу», «Інформаційна політика та PR-технології в управлінні», «Оцінка потреб громад в соціальних послугах», «Розвиток громадянських компетентностей», «Вступ до соціальної роботи», «Інклюзія в соціальній сфері», «Лідерство в освіті», «Педагогіка фасилітації».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-gren-larisi-mikolayivni/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-gren-larisi-mikolayivni/>

Чеботарьов Микола Корнійович

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім. акад. І. А. Зязюна НТУ «ХПІ».

Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць. Курси: «Адаптивне управління», «Філософія управління», «Психологія менеджменту, маркетингу та реклами».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри
https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-
chebotarova-mikoli-kornijovicha/](https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-chebotarova-mikoli-kornijovicha/)

Загальна інформація

Анотація

Під час навчання ОК здобувачі опанують концептуальні основи адаптивного управління соціально-економічними та соціальними системами; що надасть їм можливість застосовувати підхід управління змінами в організації, приймати непопулярні управлінські рішення; бути готовими до адаптивного управління.

Мета та цілі дисципліни

Метою викладання дисципліни є оволодіння сучасним управлінським мисленням та системою спеціальних знань у галузі управління змінами; формування розуміння концептуальних основ адаптивного управління соціально-економічними та соціальними системами; можливість застосовувати підходу управління змінами в організації, прийняття непопулярних управлінських рішень; визначення особливостей готовності до адаптивного управління майбутніх керівників.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

Компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК10. Здатність працювати в команді.

СК2. Здатність планувати та здійснювати соціальні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

СК7. Здатність розробляти і впроваджувати програми соціального захисту населення.

Результати навчання

РН1. Використовувати сучасні теорії, методологію і методи соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних та прикладних досліджень у сфері соціального захисту.

РН2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань щодо соціального забезпечення, формулювати висновки та рекомендації щодо його впровадження.

РН3. Володіння методами комунікації у застосуванні різних форм взаємодії та спільної діяльності.

РН4. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.

РН5. Проектувати теоретичну модель роботи з об'єктами соціального забезпечення в рамках соціальних служб, організацій, установ.

РН6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для розвитку професійних навичок та якостей.

РН7. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

РН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

РН9. Організувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної допомоги.

PH10. Пояснювати та надавати обґрунтовані відповіді населенню щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування.

PH11. Планувати і проводити наукові дослідження в системі соціального захисту населення та висвітлювати їх результати.

PH12. Виявляти потреби різних верств населення та розробляти відповідні програми соціального захисту щодо їх вирішення.

PH13. Аналізувати ефективність реалізації соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах напряму діяльності.

PH14. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

PH15. Визначати можливості конституційного та правового регулювання суспільних відносин, забезпечувати оптимальні моделі соціально-правового супроводу орієнтованих на загальнолюдські цінності.

PH16. Розробляти програми навчання та обміну досвідом в системі соціального захисту населення.

PH17. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

PH18. Розробляти та апробувати соціальні проекти і технології.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Філософія управління», «Державна соціальна політика».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Методами навчання у викладанні навчальної дисципліни «Адаптивне управління» є:

- словесні методи (розповідь, пояснення, інструктаж);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація; вправи, контрольні роботи).
- проблемний, частково-пошуковий, дослідницький методи.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Управління розвитком і особливості процесів організаційних змін у сучасних умовах

Сутність змін та їх роль в діяльності підприємства. Класифікація змін. Стратегічні зміни та їх сутність. Зміни та розвиток підприємства: стратегічні аспекти.

Тема 2. Концепція і стратегія управління змінами

Менеджмент змін та його відмінність від системи стратегічного управління. Сучасні концепції управління стратегічними змінами. Роль управління стратегічними змінами в діяльності підприємства. Характеристика складових управління стратегічними змінами на підприємстві.

Тема 3. Управління командними змінами в організації

Поняття групи та переформування її в команду. Типи корпоративних команд. Вплив індивідуумів на динаміку команди. Способи адаптації команди до організаційних змін. Основні стадії розвитку команд та їх характеристика. Етапи змін команд за Такманом. Типологія учасників команди змін за Белбіном. Пастки Біона. Проведення оцінювання стану та підготування документів, що описують бачення ключових чинників розвитку команди та

організації загалом. Розроблення цілей з результатів роботи організації. Визначення бажаних стандартів поведінки команди та організації.

Тема 4. Розвиток організації в сучасних умовах та проблеми управління опором змінам
Опір змінам. Причини виникнення опору. Методи зменшення опору. Формування інноваційної корпоративної культури. Оцінка змін із врахування опору змінам.

Тема 5. Структурні зміни
Сутність реструктуризації. Реструктуризація з позиції індивідуальних змін. Причини реструктуризації. Моніторинг та аналіз змін. Команди в процесі реструктуризації.

Тема 6. Управління змінами у стратегічному розвитку організації
Типи організаційних стратегій. Стратегії концентрованого зростання. Стратегії скорочення. Стратегії інтеграційного зростання. Стратегії диверсифікації. Причини об'єднань та поглинань. Висновки із досліджень вдалих та невдалих поглинань. Переваги та недоліки різних організаційних об'єднань. Стратегії організаційних змін.

Тема 7. Адаптивне управління: еволюція поняття та сутнісна характеристика
Сутнісна характеристика поняття «адаптивне управління». Закономірності та принципи адаптивного управління. Еволюція поняття «адаптивне управління». Функції адаптивного управління.

Тема 8. Механізми адаптивного управління змінами: методологічні підходи та організаційні рішення
Проектування організаційних змін. Моделювання організаційних змін. Механізм адаптивного управління організаційними змінами.

Тема 9. Технології адаптивного управління як механізм забезпечення ефективності організаційно-управлінських систем
Загальні методи (механізми) адаптивного управління. Етапи оптимізації діяльності організаційної системи. Ціннісно-орієнтоване управління взаємодією в проектах як один з підходів забезпечення адаптивності. Система класифікації адаптивних систем. (за спрямуванням; за рівнями адаптації; за використовуваними методами; за способом досягнення ефекту самоналаштування: системи з сигнальною (пасивною) адаптацією; За об'єктами застосування; за підходами до адаптивності; за інструментами адаптації).

Тема 10. Адаптивне управління підприємством в кризовий період
Чинники, що впливають на діяльність підприємства в кризовий період. Суть та практичне значення адаптивного управління підприємством. Зв'язок між адаптивним та антикризовим управлінням підприємством.

Тема 11. Технологія адаптивного управління персоналом організації
Наукові трактування поняття «адаптація персоналу». Класифікація видів адаптації працівників. Механізм управління адаптацією робітників. Програма адаптації персоналу. Характеристика методів адаптації. Типові проблеми адаптації персоналу на підприємстві. Кваліметрична модель якостей працівника фірми, що обіймає посаду менеджера проектів

Тема 12. Корпоративна культура в системі управління стратегічними змінам
Сутність корпоративної культури підприємства, її значення для системи управління стратегічними змінами. Складові корпоративної культури та її функції в системі управління стратегічними змінами. Корпоративна культура підприємства та виникнення опору стратегічним змінам. Формування корпоративної культури щодо сприяння стратегічним змінам

Тема 13. Готовність до адаптивного управління сучасного менеджера

Підготовка майбутнього керівника соціального закладу до адаптивного управління. Особистісні якості сучасного керівника соціального закладу щодо готовності до адаптивного управління. Умови формування готовності майбутніх менеджерів до адаптивного управління у ЗВО. Інноваційні педагогічні технології в підготовці майбутніх менеджерів.

Тема 14. Адаптивне управління розвитком інтелектуального капіталу у закладі вищої освіти

Заклад вищої освіти як соціальна система. Активізація взаємодії викладачів і студентів у навчальному процесі ЗВО. Моделювання системи адаптивного управління розвитком педагогічного колективу.

Теми практичних занять

Тема 1. Управління розвитком і особливості процесів організаційних змін у сучасних умовах

Здатність дослідження взаємозв'язку змін у природі і соціально-економічній системі.

Тема 3. Управління командними змінами в організації

Здатність розкриття особистісних та структурних бар'єрів у сприйнятті змін; надання характеристики функцій лідера чи менеджера стратегічних змін.

Тема 6. Управління змінами у стратегічному розвитку організації

Здійснення дослідження успішного та негативного злиття/поглинання компаній, узагальнення отриманих даних.

Тема 8. Адаптивне управління: еволюція поняття та сутнісна характеристика

Здійснення аналізу щодо ефективності менеджера як лідера зі змін: особистість лідера, загальну ситуацію, стиль лідерства і управління.

Тема 9. Технології адаптивного управління як механізм забезпечення ефективності організаційно-управлінських систем

Здатність до здійснення порівняльної характеристики організаційних структур управління організацією.

Тема 11. Технологія адаптивного управління персоналом організації

Здатність розробляти програми адаптації персоналу.

Тема 13. Готовність до адаптивного управління сучасного менеджера

Здатність до аналізу впливу «лідерського потенціалу» керівника на процес формування готовності майбутніх менеджерів до адаптивного управління.

Тема 14. Адаптивне управління розвитком інтелектуального капіталу у вищому навчальному закладі

Здатність до характеристики сучасних інноваційних педагогічних технологій та вибору найбільш ефективних інноваційних технологій у професійній підготовці майбутніх управлінців.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Тема 2. Концепція і стратегія управління змінами

Менеджмент змін та його відмінність від системи стратегічного управління. Сучасні концепції управління стратегічними змінами. Роль управління стратегічними змінами в

діяльності підприємства. Характеристика складових управління стратегічними змінами на підприємстві.

Тема 4. Розвиток організації в сучасних умовах та проблеми управління опором змінам

Опір змінам. Причини виникнення опору. Методи зменшення опору. Формування інноваційної корпоративної культури. Оцінка змін із врахування опору змінам.

Тема 5. Структурні зміни

Сутність реструктуризації. Реструктуризація з позиції індивідуальних змін. Причини реструктуризації. Моніторинг та аналіз змін. Команди в процесі реструктуризації.

Тема 7. Механізми адаптивного управління змінами: методологічні підходи та організаційні рішення

Сутнісна характеристика поняття «адаптивне управління». Закономірності та принципи адаптивного управління. Еволюція поняття «адаптивне управління». Функції адаптивного управління.

Тема 10. Адаптивне управління підприємством в кризовий період

Чинники, що впливають на діяльність підприємства в кризовий період. Суть та практичне значення адаптивного управління підприємством. Зв'язок між адаптивним та антикризовим управлінням підприємством.

Тема 12. Корпоративна культура в системі управління стратегічними змінами

Сутність корпоративної культури підприємства, її значення для системи управління стратегічними змінами. Складові корпоративної культури та її функції в системі управління стратегічними змінами. Корпоративна культура підприємства та виникнення опору стратегічним змінам. Формування корпоративної культури щодо сприяння стратегічним змінам.

Індивідуальні завдання

Реферат

(вид індивідуального завдання)

1. Сутність та природа організаційних змін.
2. Джерела змін: зовнішні та внутрішні.
3. Політика змін та її основні принципи.
4. Класифікація видів змін.
5. Розроблення індивідуальних планів управління поліпшенням результатів роботи.
6. Заходи перед початком та після ініціювання змін.
7. Характеристика концепції організації, що навчається, як провідника змін.
8. Теорії навчання.
9. Етапи змін команд за Такманом.
10. Типологія учасників команди змін за Белбіном.
11. Пастки Біона.
12. Проведення оцінювання стану організації та підготування документів, що описують бачення ключових чинників розвитку команди та організації загалом.
13. Розроблення цілей з результатів роботи організації.
14. Визначення бажаних стандартів поведінки команди та організації.
15. Аналіз етапів однієї з організаційних змін в організації.
16. Організаційні та поведінкові чинники в забезпеченні організаційних змін.
17. Організація впровадження змін в організації.
18. Визначення бажаних стандартів поведінки команди та організації.
19. Організація як машина, політична система, організм, потік і трансформація (метафори Гаррета Моргана до організаційних змін).

20. Умови, елементи та фактори ефективності організаційних перетворень.
21. Характеристика «єднальних» керівників за Дж. Ліпман-Блюменом.
22. Самоаналіз та внутрішні ресурси управлінця змінами.
23. Емоційна компетенція керівника.
24. Фактори та методи подолання опору.
25. Управління опором змінам.
26. Формування інноваційної організаційної культури.
27. Розроблення рекомендацій зі зниження опору.
28. Критичні чинники успіху змін.
29. Проекти з управління змінами в організаціях.
30. Моніторинг та аналіз змін.
31. Реструктуризація з погляду індивідуальних змін: особливий випадок скорочення штатів (модель Ноєра).
32. Команди у процесі реструктуризації.
33. Організаційна діагностика: необхідність проведення і зміст.
34. Процеси диверсифікації та зміни.
35. Підходи до управління реалізацією стратегічних змін фірми.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Андрієнко, Н. М. Модель адаптивної поведінки підприємства як відкритої системи [Текст] / Н. М. Андрієнко // Глобальні та національні проблеми економіки. – Вип. 3, 2015. – С.188-193.
2. Борова Т. А. Розвиток теорії адаптивного управління у контексті вищого навчального закладу / Т. А. Борова // Проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків, 2011. – № 7. – С. 11-14.
3. Гавкалова Н. Л. Формування та використання інтелектуального капіталу. [Наукове видання]. / Н. Л. Гавкалова, Н. С. Маркова. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2006. – 252 с.
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
5. Гаєвський Б. А. Основи науки управління : навчальний посібник / Б. А. Гаєвський. – К. : МАУП, 1997. – 112 с.
6. Готовність до адаптивного управління сучасного менеджера в умовах конкуренції на ринку праці / Романовський О. Г., Чеботарьов М.К., Воробйова Є.В., Резнік С.М., Панфілов Ю.І., Костиця І.В. за заг. ред. О. Г. Романовського. – Харків: НТУ«ХП», 2018. – 166 с.
7. Грень Л.М., Чеботарьов М. К., Панфілов Ю. І. Готовність майбутнього керівника соціального закладу до адаптивного управління. «Global Scientific Trends: Economics and Public Administration». Vol.4/2023. P. 36-48.
8. Грень Л.М., Чеботарьов М. К. Вплив філософсько-управлінських факторів на формування атрибутивних рис сучасного керівника. Вісник Національного університету цивільного захисту України. – 2021. – Вип. 1 (14). – 335 с. – (Серія «Державне управління») – С. 242 – 249.
9. Грибик І.І. Управління змінами / І.І. Грибик, Й.С. Ситник, Н.В. Смоленська. – Львів: Вид. Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. – 180 с.
10. Єльнікова Г. В. Адаптивне управління: сутність, характеристика, моніторингові системи: [Коллективна монографія] / Г. В. Єльнікова, Т. А. Борова, О. М. Касьянова, Г. А. Полякова та ін. [За заг. та наук. редакцією докт. пед. наук, професора Г. В.Єльнікової] – Чернівці: Технодрук, 2009. – 570 с.
11. Ждаміров Є. Ю. Адаптивна система управління підприємством / Є. Ю. Ждаміров // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2011. – №4. – С. 189-192.
12. Калашнікова С. А. Модернізація програм підготовки керівників навчальних закладів на основі концептуальних засад професійної підготовки управлінців-лідерів / С. А. Калашнікова // Освітологічний дискурс. – 2011. – №1(3). – С.143-167.
13. Калініченко Л. Л. Адаптивне управління підприємством в конкурентному середовищі / Л. Л. Калініченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – № 33. – С. 177-180.

14. Карамушка Л. М. Психологічні умови підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації : Монографія / Л. М. Карамушка, М. В. Москальов. – К. : «Просвіта», 2011. – 200 с.
15. Король А. С. Зміст та структура готовності керівника до організаційних змін / А. С. Король // Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць. Т. 6. Психологія обдарованості. Вип. 9 / За ред. С. Д. Максименка; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. – Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2013. – С. 216-227.
16. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту: підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – К. : Академвидав, 2007. – 672 с.
17. Литвиненко Т. А., Гапотій В. Д., Грень Л.М. Управління навчальним закладом: правові аспекти: навч. посіб. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди. – 2018. – 248 с.
18. Прищак М. Д. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. – 150 с.
19. Романовський О.Г. Підготовка майбутніх інженерів до управлінської діяльності: монографія / О. Г. Романовський. – Харків : Основа, 2001. – 312 с.
20. Сучасні концепції управління організаціями [Електронний ресурс] : навч. посібник для здобувч. Ступ-ня маг-ра за ОП «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Л. Є. Довгань, Л. Л. Ведута, М. В. Шкробот; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,46 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 278 с.
21. Токманова І. В. Адаптивне управління розвитком вітчизняних підприємств / І. В. Токманова, Т. С. Литвинова // Вісник економіки, транспорту і промисловості. – 2015. – №49. – С.212-216.
22. Фесік, Л.І. Адаптивне управління: еволюція поняття та сутнісна характеристика [Електронний ресурс] / Електронне наукове фахове видання «Теорія та методика управління освітою», випуск № 5, грудень 2010 р. – Режим доступу: \WWW/ URL: <http://tme.uio.edu.ua/docs/5/11fesces.pdf> – 22.04.2016 р. – Загол. з екрану.
23. Чеботарьов М. К. Формування готовності до адаптивного управління сучасного менеджера засобами тренінгових технологій / Є. В. Воробйова, М. К. Чеботарьов // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : Двадцять шоста міжнародна науково практична конференція MicroCAD-2018, 16-18 травня 2018 р.; у 4 ч. Ч.4 / За ред. проф. Сокола Є. І. – Харків : НТУ «ХПІ». – С.125.
24. Чеботарьов М.К., Грень Л.М. Принципи управління навчальним закладом. XV Международной научно-практической конференции «Modern approaches to the introduction of science into practice» | URL:<https://european-con.esclick.me/Eho8LPO0CN8u> с. 164-165.
25. Шатун В. Т. Основи менеджменту : Навчальний посібник / В. Т. Шатун. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. – 376 с.
26. Янченко Н. В. Стратегічні аспекти адаптивного управління на підприємствах залізничного транспорту / Н. В. Янченко // Вісник Хмельницького національного університету. – Серія «Економічні науки». – 2011. – №6. – Т. 1. – С. 44-46.
27. Astrom, K. J. Adaptive Control [Текст] / Karl Johan Astrom, Bjorn Wittenmark. – Prentice Hall; 2 edition. – 1994. – 580 p.
28. Hren L., Chebotarev M. Civil competences of the head of a social institution as an important prerequisite for national security of the country. Public administration and state security aspects. Vol.1/1 2021. Pp. 83-94. URL: <http://passa.nuczu.edu.ua/archive/11-vol-1-1-2021>.
29. Kegan R. In Over Our Heads: The Mental Demands Of Our Life / R. Kegan. – Massachusetts: Harvard University Press, 1994. – 396 p.--
30. Wiener, N. The human use of human beings. Cybernetics and society [Text] / N. Wiener. – London, Eyre&Spottiswoode, 1950. – 241 p.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Балтовський, О. А. Методи і моделі адаптивного автоматизованого управління функціонуванням та розвитком промислових підприємств : автореф. дис ... д-ра техн. наук: 05.13.06 / О. А. Балтовський. – Херсон : 2009. – 36 с.

2. Бушуєв, С. Д. Формування цінності в діяльності проектно-орієнтованих організацій / С. Д. Бушуєв, Н. С. Бушуєва // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб.наук.пр. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2009. – № 3 (31). – С. 5-14.
3. Бушуєва, Н. С. Матричні технології проактивного управління програмами організаційного розвитку [Текст]: автореф. дис. ... докт. техн. наук: 05.13.22 / Н. С. Бушуєва. – Київський національний університет будівництва і архітектури, 2008. – 40 с.
4. Влодарска-Зола Л. Професійна підготовка майбутніх менеджерів у вищих технічних навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / З. Л. Влодарска-Зола; Ін-т педагогіки та психології професійної освіти АПН України. – К., 2003. – 20 с.
5. Гінсіровська І. Р. Підготовка майбутніх фахівців з менеджменту інноваційної професійної діяльності вищих технічних навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук, спец. 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти» / І. Р. Гінсіровська; М-во освіти і науки України, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2018. – 20 с.
6. Грень Л. М. Розвиток мотиваційної сфери студентів як основа досягнення успіху в майбутній професійній діяльності [Електронний ресурс] / Л. М. Грень // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2010. – №28/29. – Режим доступу : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/18139/1/2010_Hren_Rozvytok_motyvatsiinoi.pdf.
7. Захер, А. Х. Моделі та інформаційні технології для адаптивного управління компонентними програмними комплексами: автореф. дис... канд. техн. наук: 05.13.06 / Захер Аль-Хассаніє ; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». – Х., 2008. – 20 с.
8. Карамушка Л. М. Психологія управління: Навч. посібник для вузів / Л. М. Карамушка. – К. : Міленіум, 2003 – 421 с.
9. Медведєва, О. М. Ціннісно-орієнтоване управління взаємодією в проектах: методологічні основи [Текст]: автореф. дис. ... д-ра техн. наук : 05.13.22 / О. М. Медведєва. – К., 2013. – 44 с.
10. Михайлова Л. І. Людський капітал як соціально-економічна категорія в системі управління трудовими ресурсами АПК / Л. І. Михайлова // Вісник ХНАУ ім. В.В.Докучаєва. – 2004. – № 10. – С. 154 – 159.
11. Спіцина А. Є. Механізм реалізації адаптивного управління персоналом транспортної галузі. Економічний вісник, 2022, №3. С. 156-169.
12. Стец, І. Адаптивне управління потенціалом підприємства [Текст] / І. Стец // Українська наука: минуле, сучасне майбутнє. – Вип. 18. – 2013. – С.154-162.
13. Чорна, М.В. Особливості управління розвитком підприємств ресторанного господарства [Електронний ресурс] / Електронне видання «Ефективна економіка», № 1, 2015. – Режим доступу: \WWW/ URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3710> – 12.04.2016 р. – Загол. з екрану.
14. Шувалова, Л. А. Структурно-функціональні моделі та методи інформаційної технології адаптивного управління технологічними процесами фасування [Текст]: автореф. дис... канд. техн. наук: 05.13.06 / Л.А. Шувалова; Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси, 2008. – 20 с.
15. Ashby, W.R. Design for a brain; the origin of adaptive behavior [Text] / W.R. Ashby. – New York, Wiley, 1960. – 308 p.
16. Edvinson L. Intellectual Capital: Realizing Your Company's True Value By Finding Its Hidden Brainpower / L. Edvinson, M. Malone. – NY:Harper Business, 1997. – 234 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Верховна Рада України. URL: <http://rada.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>
3. Рада національної безпеки України. URL: <http://www.rnbo.gov.ua/>
4. Відділ звернень громадян України. URL: <http://vzvernen.rada.gov.ua/>
5. Президент України. URL: <http://www.president.gov.ua/> <http://library.kpi.kharkov.ua/>
6. <http://web.kpi.kharkov.ua/>
7. <http://zakon.rada.gov.ua>

8. <http://me.gov.ua>
9. <http://mlsp.kmu.gov.ua>
10. <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1221.htm>
11. http://sd.net.ua/2010/02/19/neuhauz_socialna_derzhava.html
12. <http://www.onlinevolunteering.org/>
13. <http://un.org>
14. <http://unconf.com.ua>

Система оцінювання

Критерії оцінювання екзамену:

Критерії оцінювання	Бали
Глибоке знання навчального матеріалу. Можуть бути незначні неточності	37-40
Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу. Відповіді можуть містити певні неточності	30-36
Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування. Відповіді можуть бути не повними, з незначними помилками	23-29
Знання основних фундаментальних положень. Відповіді містять деякі помилки.	16-22
Знання основних фундаментальних положень матеріалу. Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу дисципліни	9-15
Знання та вміння фрагментарні, слабкі	5-8
Відсутність знань значної частини матеріалу	0-4

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1-34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді екзамену (40%) та поточного оцінювання (60%).

Підсумкова оцінка розраховується як сума балів за такими критеріями:

Поточне оцінювання:

- активність при вивченні тем на лекціях - 10 балів
- робота на практичних заняттях за темами -10 балів
- самостійна робота за темами - 10 балів
- індивідуальне завдання - 10 балів
- поточне тестування - 20 балів
- екзамен - 40 балів

Норми академічної етики і політика курсу

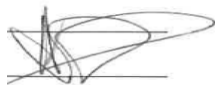
Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в

навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Силабус погоджено

Погодження
26.06.2023

Завідувач кафедри
Олександр
РОМАНОВСЬКИЙ

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Лариса ГРЕНЬ